

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

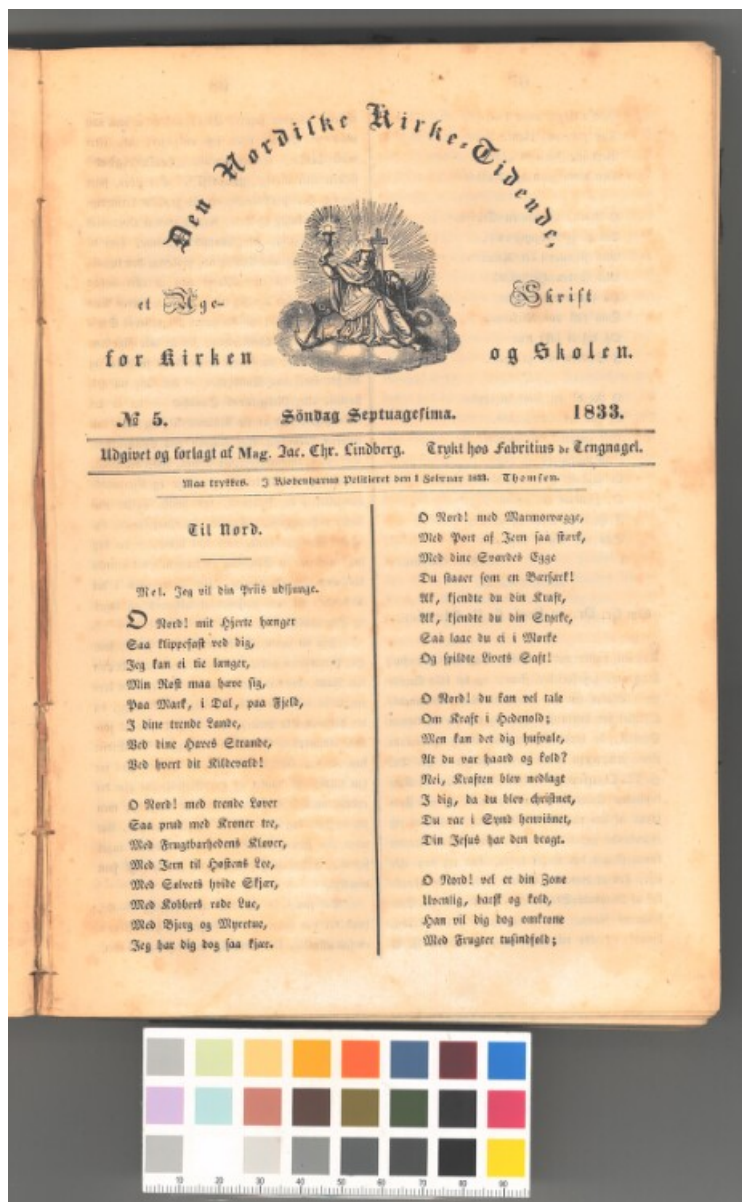
Titel: Om Hr. Dr. og Prof. H. N. Clausen

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Hr. Dr. og Prof. H. N. Clausen", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_511-txt-shoot-idm107/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Den Nordiske Kirke-Tidende.
et Aars
Skrift
for Kirken og Skolen.

Nº 5. Søndag Septuagesima. 1833.

Udgivet og forlagt af Mag. Jac. Chr. Lindberg. Trykt hos Fabricius & Tegnengel.

Til Nord.

Vel. Jeg vil din Pris udbynde.

O Nord! mit Hjerte hænger
Saa klæbet ved dig,
Jeg kan ei tie længer,
Min Næst maa bære sig,
Paa Mark, i Dal, paa Fjeld,
I dine træde Lande,
Bed sine Hæved Strande,
Bed hørt dit Riktesand!

O Nord! med træde Løver
Saa pryd med Krenet træ,
Med Frugtbarhedens Kæver,
Med Jen til Høstet Lee,
Med Salvens hvide Skær,
Med Kolbert røde Væ,
Med Hjøeg og Myretus,
Jeg har dig dog saa kjær.

O Nord! med Mammevæge,
Med Port af Jen saa stærk,
Med dine Sværdet Ege
Du staver som en Bersek!
Hil, stædte du din Kraft,
Hil, stædte du din Ege,
Saa laac du ei i Marke
Og hillede Lørdt East!

O Nord! du kan vel tale
Om Kraft i Hødmød;
Men kan det dig hude,
At du var haard og feld?
Vel, Krafen blev nedlagt
I dig, da du blev krednet,
Du var i Eyd henimmet,
Din Jesu har den taagt.

O Nord! vel er din Jone
Hemlig, haaff og feld,
Hav vil dig dog onfræme
Med Frugter rufstfeld;

Han klappen pleie kan,
 Kan saae paa blaafe Nore,
 Beslaante Tid med Sone,
 Den Undergjerings-Bland!

O Reed! du har en Ejerne,
 Der ti af Nidgang ved;
 Men smaler i det Hjerte
 Med sjelden Hertilighed!
 Du skulde ogsaa sjaae
 Saa fast paa Kirkebaue,
 Og dig ei lade true
 I Synden ned et gaar!

O Reed! du sundom tænder
 Et lys ved Nidsatid,
 Hvil underlig det brænder
 Saa purpurd og lid!
 Et saadant Jæres-Sjæst
 O, hændes det herinde
 I Hjerte, Sjæl og Sind,
 Saa var Guds Nige nær!

El. Chr. Sarmien.

Om Hr. Dr. og Prof. H. N. Clausen.

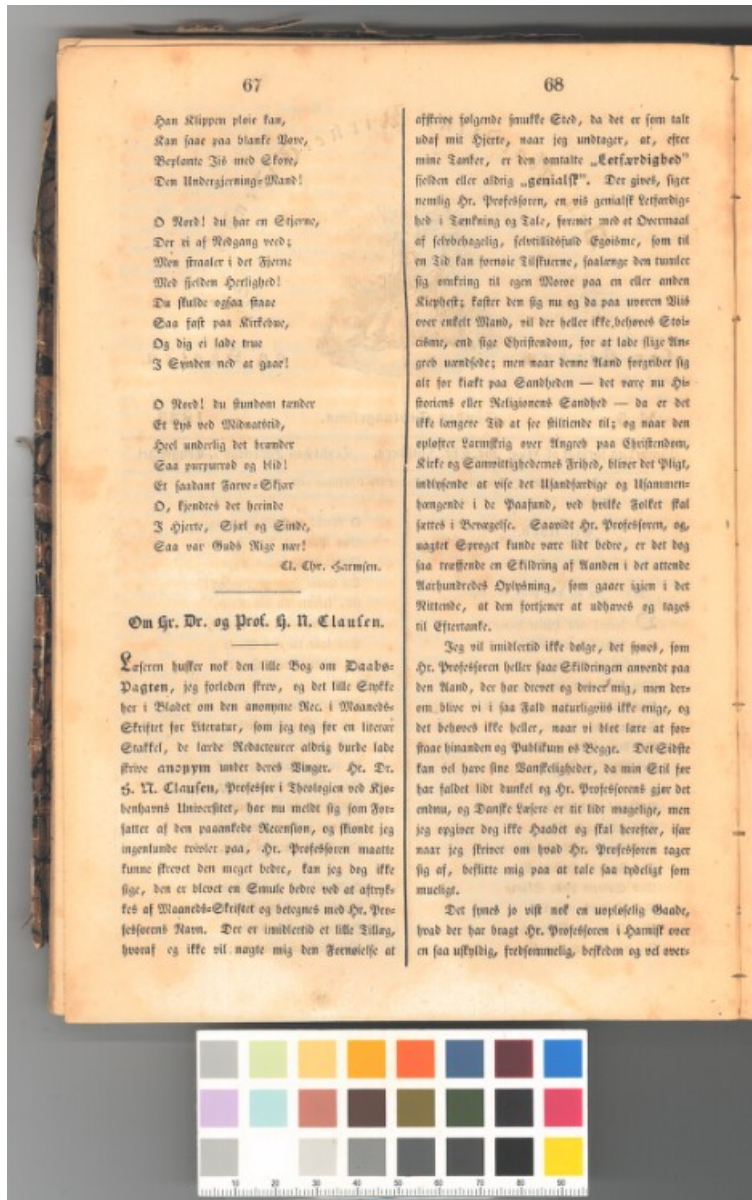
Læseren huller nok den lille Bog om Daad-
 Dagten, jeg forleden skrev, og det lille Synke-
 ber i Blandet om den anonyme Mæ. i Maanedes-
 Skriften for Literatur, som jeg tog for en literar-
 Staffel, de lærde Redactører aldrig burde lade
 skrive anonymt under deres Ringer. Hr. Dr.
 H. N. Clausen, Professor i Theologia ved Kjø-
 benhavs Universitet, har nu meldt sig som For-
 satter af den paanførte Recension, og skjønte jeg
 ingenlunde tvivler paa, Hr. Professoren maatte
 kunne skrevet den meget bedre, kan jeg dog ikke
 sige, den er blevet en Smule bedre ved at aftryk-
 kes af Maanedes-Skriften og betegnes med Hr. Pro-
 fessorens Navn. Der er imidlertid et lille Tilæg,
 hvoest og ikke vil nægte mig den Hensigt at

aftrykke følgende smukke Eted, da det er som sagt
 udaf mit Hjerte, naar jeg undtager, at, efter
 mine Tankter, er den omtalte „Lestærdighed“
 sjelden eller aldrig „genial“! Der gives, siger
 nemlig Hr. Professoren, en vis genial Lestærdig-
 hed i Tankning og Tale, fremet med et Overmaal
 af selvbeholdelig, selvtilfreds Egoisme, som til
 en Tid kan fornøie Listerne, saalænge den tænder
 sig omkring til egen Nore paa en eller anden
 Kløft; kaster den sig nu og da paa ureen Blod
 over enkelt Mand, vil der heller ikke behøves Etois-
 chisme, end lige Christendom, for at lade slige An-
 greb uændede; men naar denne Mand forgerder sig
 alt for hast paa Sandheden — det være nu Hi-
 storien eller Religionens Sandhed — da er det
 ikke længere Tid at se sligende til; og naar den
 spløtte Værnsring over Angreb paa Christendom,
 Kirke og Samvittighedens Frihed, bliver det Nødt,
 indseende at vise det Mandhædige og Hammen-
 kongende i de Paasand, ved hvilke Heller skal
 sættes i Bevægelse. Saavdt Hr. Professoren, og
 nægtet Eretog kunde være lidt bedre, er det dog
 saa troende en Skildring af Manden i det atten-
 Aarhundredes Oplysning, som gaar igjen i det
 Nutende, at den fortjener at udhæves og læses
 til Eftertanke.

Isz vil imidlertid ikke dolge, det synes, som
 Hr. Professoren heller saae Skildringen anvendt paa
 den Mand, der har drevet og dreier mig, men ders-
 om blive vi i saa Fald naturligvis ikke enige, og
 det behøves ikke heller, naar vi blot late at for-
 sjaae hinanden og Publikum os Begge. Det Sidste
 kan vel have sine Samvittigheder, da min Etel see
 har faldet lidt dunkel og Hr. Professorens gjør det
 endnu, og Danske Væjere er tit lidt usagelige, men
 jeg regner dog ikke Haudet og skal heretter, især
 naar jeg skriver om hvad Hr. Professoren tager
 sig af, bestitte mig paa at tale saa tydeligt som
 mueligt.

Det synes jo vist med en usjofellig Gaade,
 hvad det har dragt Hr. Professoren i Samfund over
 en saa uskyldig, fremkommelig, besiden og vel over-

Han klippede pleie kan,
 Kan saae paa blaae Nese,
 Beslaaet Iis med Sne,
 Den Undergjerings-Blaad!

O Reed! du har en Sjæle,
 Der ti af Nidgang veed;
 Men smuler i det Hiem;
 Med siiden Hellighed!
 Du skulde ogsaa sjaae
 Saa fast paa Kirkebaa,
 Og dig ei lade true
 I Synden ned at gaar!

O Reed! du sunden tænder
 Et lys ved Nidsatid,
 Hvil underlig det brænder
 Saa purpurrød og lid!
 Et saadant Jæres-Sjæle
 O, hændes det herinde
 I Hjerte, Sjæl og Sind,
 Saa var Guds Nisje nær!

El. Chr. Sarmien.

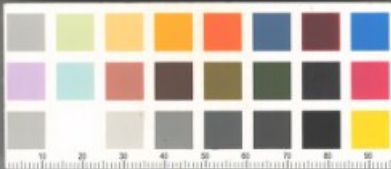
Om Hr. Dr. og Prof. H. N. Clausen.

Læseren huller nok den lille Bog om Daab-
 Dagten, jeg forleden skrev, og det lille Synke-
 ber i Blandet om den anonyme Msc. i Maanedes-
 Skriftet for Literatur, som jeg tog for en literar-
 Staffel, de lærde Redactører aldrig burde lade
 skrive anonymt under deres Ringer. Hr. Dr.
 H. N. Clausen, Professor i Theologia ved Kjø-
 benhavs Universitet, har nu meldt sig som For-
 fatter af den paantænde Recension, og skønte jeg
 ingenlunde tvivler paa, Hr. Professoren maatte
 kunne skrevet den meget bedre, kan jeg dog ikke
 sige, den er blevet en Smule bedre ved at aftryk-
 kes af Maanedes-Skriftet og betegnes med Hr. Pro-
 fessorens Navn. Der er imidlertid et lille Tilleg,
 hvoest og ikke vil nægte mig den Hensigt at

aftrykke følgende smukke Eted, da det er som sagt
 udaf mit Hjerte, naar jeg undtager, at, efter
 mine Tankter, er den omtalte „Lærfærdighed“
 siiden eller aldrig „genialt“. Der gives, siger
 nemlig Hr. Professoren, en vis genialt Lærfærdig-
 hed i Tankning og Tale, fremet med et Overmaal
 af selvbeholdelig, selvtilfreds Egoisme, som til
 en Tid kan fornøie Uffruerne, saalænge den tænker
 sig omkring til egen Nøse paa en eller anden
 Kløbsk; kaster den sig nu og da paa ureen Blod
 over enkelt Mand, vil der heller ikke behøves Etois-
 chens, end lige Christendoms, for at lade slige An-
 greb uændede; men naar denne Mand forgerder sig
 alt for hast paa Sandheden — det være nu Hi-
 storien eller Religionens Sandhed — da er det
 ikke længere Tid at se sligende til; og naar den
 spløtte Værnsling over Angreb paa Christendoms,
 Kirke og Samvittighedens Frihed, bliver det Nødt,
 indkøbsende at vise det Mandfærdige og Hæmmet-
 kongende i de Paasand, ved hvilke Heller skal
 sættes i Bevægelse. Saavdt Hr. Professoren, og
 naagte Etrøget kunde være lidt bedre, er det dog
 saa troende en Skildring af Manden i det atten-
 Aarhundredes Ophøring, som gaar igjen i det
 Nutende, at den fortjener at udhæves og læses
 til Eftertanke.

Isz vil imidlertid ikke dolge, det synes, som
 Hr. Professoren heller saae Skildringen anvendt paa
 den Mand, der har drevet og dreier mig, men ders-
 om blive vi i saa Fald naturligvis ikke enige, og
 det behøves ikke heller, naar vi blot lære at for-
 sjaae hinanden og Publikum os Veje. Det Sidste
 kan vel have sine Sanseligheder, da min Stil see
 har faldet lidt dunkel og Hr. Professorens gjør det
 endnu, og Danske Væjere er tit lidt usagelig, men
 jeg regner dog ikke Haudet og skal heretter, især
 naar jeg skriver om hvad Hr. Professoren tager
 sig af, bestitte mig paa at tale saa tydeligt som
 mueligt.

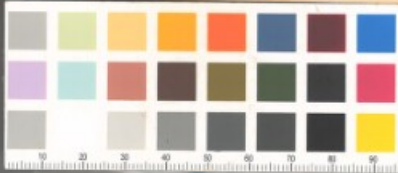
Det synes jo vist med en usjofellig Gaade,
 hvad det har dragt Hr. Professoren i Samill over
 en saa uslydlig, frethommelig, besæden og vel over-

viest Bøg, som den lille om Daabø-Pagten, høri jeg slet ikke gaer offentlig men blot de-ferens skærts, og indrammer Hr. Professorens og hans Parti at den Samvittigheds-Frihed jeg for-langer for mig og mine Trede-Forvandre, uden i minste Maade at påste paa det store Fortrøn, hele den Danske Besigtning skærter os. Dette som en uoplyst Gaade og det Andet er ligesom Dette, at Hr. Professorens kalder det „en forvirret og forvirrende“ Tale, naar jeg i Anledning af Hr. Stifts-Prest Clausens uerlige Samvittig-hed og hans Paastand, at Daabø-Pagten skulde forandres efter hans Hoved for os Alle, ver-flættede, det sig slet ikke an, da vi sammeldags Christne, der troe paa Daaben, som et Agien-sedelfund og Gømpelses Bad i den Hellig-Mand" umulig kan give vorer Munde til, at Vilkaarene, hvorpaa Daaben er os meddeelt, forandres for vorer Born. Troer nemlig end Hr. Professorens, at vorer Trost for, at Daaben derved vilde tabe sin Kraft og Gyldighed, er aldeles ugundigt, saa maa han jo dog indse, at naar vor Troe er forskellig fra hans, da lider den Bøst, naar den skal rette sig dertil, og som Theologisk Professor, maa han jo ogsaa vide, at de Christne fra Skildes Tid har gjort sig Samvittighed over at forandre langt mindre væsentlige Ting ved Maade-Midlerne, end Daabø-Pagten er, som end ikke Paven i Rom vovede at røre ved. Paastod jeg desfor end i min lille Bøg, at vor Daabø-Pagt i den Dansk-Lut-theriske Stats-Kirke er den samme som i Apo-stel-Kirken, og troer end Hr. Professorens anden-leeds, og kan han end ikke forhaare, at denne Paastand er nødvendig, naar den Dansk-Lut-theriske Stats-Kirke skal gjælde for ægte Chris-telig, saa maatte han jo dog indse, at det var ber en Bisag, da Sagen jo her kun var, om Daabø-Pagten i den Dansk-Luttheriske Stats-Kirke skulde forandres, uden at vi, som vilde bliue ved det Gamle, skil Los dertil. Vilde altsaa Hr. Professorens videnskabelig bestræbe min foran-fætte Paastand om den Apostoliske Rigtighed af

den Danske Stats-Kirkes ædgyldige Daabø-Pagt, da synes det jo høst lattetigt at søgte sig over Paastanden, hvor den stod nogen og blotter, i Talem en vor dengyldige Samvittigheds-Frihed, isædenfor at presse Etude med den som den er ud-færet i „Kirkenes Gienmale“ og oplyst gienom mine Afhandlinger i Theologisk Maanedsskrift „Om den sande Christendom“ og „Om Christen-dommens Sandhed“. Paa en Gang derved haade at ignorere hvad Talem var og maatte være om i Bøgen, om Daabø-Pagten, og Alt hvad jeg har skrevet om den Paastand, Hr. Professorens vilde slaae sig til Rødder paa, synes virkelig saa ufors-mustigt, at jeg vel maatte stalle Neckensten, saa længe han var anonym, men nu, da jeg ser, det er Hr. Professorens selv, gjør jeg det naturligvis ikke længer; thi jeg har alt for høst mine Løfter, at jeg virkelig erkender en vis Forskjænt i hans Tanke-Gang og Fremgangs-Maade, som gjør, at han ikke skal hales min bekæmpet.

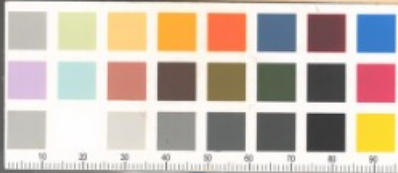
Forudat nemlig, hvad jeg længe har følt mig tvungen til at forabatte om Hr. Professorens, at hans Tanke-Gang har noget vist Daveligt ved sig, da er paa en Gang daade Gaarden løst og Kampens Nødvendighed klar for alle dem, der ei kan taale Pover-Naget under nogen Skikkelse; thi naar man gaer ud fra den Grund-Sætning, at Læg-Solk og Menig-Mand skal troe, eller dog lade som de troe, hvad Præsterne vil, og at Præsterne igjen skal følge Skriften, som den fretolkes af de Theologiske Professorer, og at fer Nødtallet skal Skriften fortolkes i den Danske Stats-Kirke efter Hr. Profester Clausens Hoved, see da, men ogsaa kan da, synes mig, kommer det Jomst og Forskjænt i Neckensten over min lille Bøg om Daabø-Pagten, som i hele Hr. Pre-festens Tanke-Gang, forsaavidt jeg kan slutte mig til den. Selv kan Hr. Prof. meget gjerne troe, at dette Slags Poverdem er meget see gøms-lygt og liberalt, til at fortjene saa forhad og Raan, og at vi smukt burde maide med jaaligt Samvit-tigheds-Frihed, som derved lader sig ferent, jo,

viest Bøeg, som den lille om Daabø-Pagten, høri jeg slet ikke gaer offentlig men blot de-ferens skæft, og indrammer Hr. Professorens og hans Parti at den Samvittigheds-Frihed jeg for-langer for mig og mine Trede-Forvandre, uden i minste Maade at påste paa det store Fortrøn, hele den Danske Besigtning skæfter os. Dette som en uoplyst Gaade og det Andet er ligesom Dette, at Hr. Professorens kalder det „en forvirret og forvirrende“ Tale, naar jeg, i Anledning af Hr. Stifts-Prest Clausens uerlige Samvittig-hed og hans Paastand, at Daabø-Pagten skulde forandres efter hans Hoved for os Alle, ver-flættede, det sig slet ikke an, da vi sammeldags Christne, der troe paa Daaben, som et Afsien-sedelfund og Gømpelses Bad i den Hellig-Mand" umulig kan give vor Munde til, at Vilkaarene, hvorpaa Daaben er et meddelst, forandres for vor Vorn. Troer nemlig end Hr. Professorens, at vor Trost for, at Daaben derved vilde tabe sin Kraft og Gyldighed, er aldeles grundet, saa maa han jo dog indse, at naar vor Tro er forskellig fra hans, da lider den Bøed, naar den skal rette sig dertil, og, som Theologisk Professor, maa han jo ogsaa vide, at de Christne fra Skildes Tid har gjort sig Samvittighed over at forandre langt mindre væsentlige Ting ved Maade-Midlerne, end Daabø-Pagten er, som end ikke Paven i Rom vovede at røre ved. Paastod jeg dertil end i min lille Bøeg, at vor Daabø-Pagt i den Dansk-Lut-theriske Stats-Kirke er den samme som i Apo-stel-Kirken, og troer end Hr. Professorens anden-leeds, og kan han end ikke forhaare, at denne Paastand er nødvendig, naar den Dansk-Lut-theriske Stats-Kirke skal gjælde for ægte Chris-telig, saa maatte han jo dog indse, at det var ber en Bisag, da Sagen jo her kun var, om Daabø-Pagten i den Dansk-Luttheriske Stats-Kirke skulde forandres, uden at vi, som vilde bliue ved det Gamle, sit Los dertil. Vilde altsaa Hr. Professorens videnskabelig bestræbe min foran-fætte Paastand om den Apostoliske Rigtighed af

den Danske Stats-Kirkes ædgyldige Daabø-Pagt, da synes det jo høst latterligt at forke sig over Paastanden, hvor den stod nogen og blotter, i Talen en ved degerlige Samvittigheds-Frihed, isædenfor at presse Etude med den som den er ud-færet i „Kirkenes Gienmale“ og oplyst gienom mine Afhandlinger i Theologisk Maanedsskrift „Om den sande Christendom“ og „Om Christen-dommens Sandhed“. Paa en Gang derved haade at ignorere hvad Talen var og maatte røre om i Bøgen, om Daabø-Pagten, og Alt hvad jeg har skrevet om den Paastand, Hr. Professorens vilde sjaee sig til Rødder paa, synes virkelig saa ufors-mustigt, at jeg vel maatte stalle Neckensten, saa længe han var anonym, men nu, da jeg ser, det er Hr. Professorens selv, gjør jeg det naturligvis ikke længer; thi jeg har alt for højt minde Løst, at jeg virkelig erkender en vis Benhængens i hans Tanke-Gang og Fremgangs-Maade, som gjør, at han ikke skal hales min bekæmpelse.

Jerubjat nemlig, hvad jeg længe har følt mig tvungen til at forablatte om Hr. Professorens, at hans Tanke-Gang har noget vist Daveligt ved sig, da er paa en Gang daade Gaarden løst og Kampens Nødvendighed klar for alle dem, der ei kan taale Pover-Naget under nogen Skikkelse; thi naar man gaer ud fra den Grund-Sætning, at Læg-Solk og Menig-Mand skal troe, eller dog lade som de troe, hvad Præsterne vil, og at Præsterne igjen skal følge Skriften, som den fretolkes af de Theologiske Professorer, og at fer Nødtal skal Skriften fortolkes i den Danske Stats-Kirke efter Hr. Profester Clausens Hoved, see da, men ogsaa kan da, synes mig, kommer det Jomst og Benhængens i Neckensten over min lille Bøeg om Daabø-Pagten, som i hele Hr. Pre-festens Tanke-Gang, forsaavidt jeg kan slutte mig til den. Selv kan Hr. Prof. meget gjerne troe, at dette Slags Paastand er meget see gøms-lyst og liberalt, til at fortjene saa forhad og Raan, og at vi smukt burde maed med jaaligt Samvit-tigheds-Frihed, som derved lader sig seere, jo,

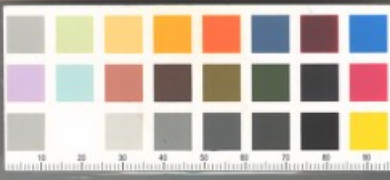

Jeg har endogaa for længe siden indrømmet, at Man, ved strængt enslydende at følge de fleste Protestante og for de katolske Theologers grundløse Paastand om Skriften, maatte komme til dette ligesaa urimelige som yderst intelerante Resultat; men derfor maa jeg ligesaa videnskabelig bekæmpe dette pønsige Skolemestreskab og borgerlig Snæde at frembyde de værste praktiske Følger af den feeleerte Tankes Gang. Da nu min borgerlige Stilling er saa ringe, at jeg kun med Væmmen kunde vove imod Hr. Stiftsprovst Clausens Angreb paa Daabs-Pagten, saa var det mig uendeligt at skrive den lille Bogen derom, hvortil jeg vilde, at Man aldrig med Næste kunde vende enten mig eller Bogen til enten at lade en anden Daabs-Pagt oprette med vorre Børn end der er oprettet med os, eller at lade den beskæffes i en anden Daabs-Pagt end der er oprettet med os, saa at naar jeg s. Ex. ikke i den Danske Stats-Kirke kunde faa mine Børn konfirmerede i den Daabs-Pagt, jeg har oprettet, daale see dem og med dem, da nedtes jeg til at træde ud af Stats-Kirken. Naagaa jeg imidlertid der var villig nok til at ande alle dem en anden Daabs-Pagt, der ansæte den; skaldes vil jeg ogsaa her være villig nok til at indrømme Hr. Prof., at den lille Bogen, tredt af sin Ulydighed, maatte være ham ubehagelig, naar han vilde have Lag-Mands Umyndighed i Troes-Sag og Præsternes Uafhængighed af den for Diakoner bløvsende Theologiske Professer gjort til Princip i den Danske Stats-Kirke. Han kunde der i saa Fald umulig formilde, at jeg foretog dobbelte Formulater, mellem hvilke Præsterne kunde have frit Valg, naar Solter saa igion, i Hensynet til Vaade-Modberne, havde frit Valg mellem Stats-Kirkens Professer; thi derved lyddedes netop paa det Klædte Principet om almindelig Samvittigheds-Skibed i Troes-Sager, som dog paa ingen Maade leder sig frem: med den Theologiske Professors Dictatur. Vilde nu Hr. Prof. have vedkiende sig det Princip, jeg anser for Sjælen i hans Tankes Gang,

da var Decisionsen blevet ganske anderledes og Sagen havde været forskellig; men hvad enten han nu ikke er sig Principet tydelig bekiend eller han havde andre Grunde til ikke at bære af efflere sig for Samvittigheds-Lvng i Troes-Sager, saa valgte han heller at ignorere det historiske Sprogmaas, Bogen beskæffede, aldeles, og at tage den i Skole, som om den var et Specimen over det almindelige kirkelivsskifte Sprogmaas: hvortil det led sig bevise, at Forsagelsen af Djævelen allerede i Apostlenes Tid havde hørt til de Christnes Daabs-Pagt. See, ders ved et naturligt Tal mellem os bliver sklar, thi jeg kender ved mig og Hr. Professen blive ved sig: jeg bliver ved det, jeg stree om, at Ingen maa mede os til at giare den Forandring i vor Daabs-Pagt, Hr. Stiftsprovst Clausen vil have foreskrevet i den Danske Stats-Kirke, og Hr. Professen bliver ved at ignorere det og at lade som Sagen er, at jeg har skrevet et slet Specimen i Kirke-Histories, som jeg ikke blot skal have Røst for af Hr. Professen, men mange Uraaf til, fordi jeg, ved at udgiare det forsvarede Tal, formæder den umiddelige Mennde.

Hvortil nu disse Par Ord kan bidrage til at give Leserne Ved over Hr. Professens og mit Mellemværende, faaer man at see, men jeg har i det Mindste gjort mit Bedste dertil, og vil Hr. Professen nu være ligesaa aabenhjertig og beslutte sig paa samme Urdogelighed, da trøster jeg sig ikke om, at Sagen is snart vil klare sig, om jeg end skulde have skilet i min Formodning om Sammenhængen i Hr. Professens Tankes Gang, hvad det kan see, da Man i vore Dage sjædsomlig tenker sig intet usikkert, at det var intet Under om haade Hr. Professen og min Skrift har Eyre deat.

Skulde iøvrigt Hr. Professen kunne besinde sig paa, hvilken enten religiøs eller historisk Sandhed, han mennde, jeg i mine Dage har angrebet, da vilde han paa en Gang give et Bevis paa sin Uverligghed og forblinde mig, ved

Jeg har endogaa for lange siden indrømmet, at Man, ved strængt enslydent at følge de fleste Protestante og for de katolske Theologers grundløse Paastand om Skriften, maatte komme til dette ligesaa urimelige som yderst intelerante Resultat; men derfor maa jeg ligesaa videnskabelig bekæmpe dette pønsige Skolemestreskab og borgerlig Snæde at frembyde de værste praktiske Følger af den feeleerte Tankes Gang. Da nu min borgerlige Stilling er saa ringe, at jeg kun med Væmmen kunde vove imod Hr. Stiftsprovst Clausens Angreb paa Daabs-Pagten, saa var det mig uendeligt at skrive den lille Bogen derom, hvortil jeg vilde, at Man aldrig med Næste kunde vende enten mig eller Bogen til enten at lade en anden Daabs-Pagt oprettes med voer Børn end der er oprettet med os, eller at lade den beskaffes i en anden Daabs-Pagt end der er oprettet med os, saa at naar jeg s. Ex. ikke i den Danske Stats-Kirke kunde faae mine Børn konfirmerede i den Daabs-Pagt, jeg har oprettet baade for dem og med dem, da nedtes jeg til at træde ud af Stats-Kirken. Naagaa jeg imidlertid der var villig nok til at anstaa alle dem en anden Daabs-Pagt, der anstaa det, skaldes vil jeg ogsaa her være villig nok til at indrømme Hr. Prof., at den lille Bogen, trods al sin Ulydighed, maatte være ham ubehagelig, naar han vilde høre Lag-Mands Umyndighed i Troets-Lagrets Præsidentens Uafhængighed af den for Diakonet bløvsende Theologiske Professor gjort til Princip i den Danske Stats-Kirke. Han kunde der i saa Fald umulig forstaa, at jeg foretog dobbelte Formulater, mellem hvilke Præsidenterne kunde bære sig til, naar Solter saa igjennem, i Hensyn til Vaade-Modderne, havde frit Valg mellem Stats-Kirkens Profet; thi derved lyddedes netop paa det klæbte Principet om almindelig Samvittigheds-Skibet i Troets-Lagret, som dog paa ingen Maade lader sig forene med den Theologiske Professors Dictatur. Vilde nu Hr. Prof. have vedkiende sig det Princip, jeg anser for Sjælen i hans Tankes Gang,

da var Decisionsen blevet ganske anderledes og Sjælen havde været forskellig; men hvad enten han nu ikke er sig Principet tydelig bekiend eller han havde andre Grunde til ikke at bære sig til at erklære sig for Samvittigheds-Lagret i Troets-Lagret, saa valgte han heller at ignorere det historiske Sprogmaas, Bogen beskaffede, aldeles, og at tage den i Skole, som om den var et Specimen over det almindelige kirkelivets Sprogmaas; hvortil det led sig bevise, at Forsagelsen af Djævelen allerede i Apostolens Tid havde hørt til de Christnes Daabs-Pagt. See, ders ved et naturligt Talen mellem os bliver sklar, thi jeg kender ved mig og Hr. Professorens Brev ved sig: jeg bliver ved det, jeg skriver om, at Ingen maa mede os til at gjøre den Forandring i vor Daabs-Pagt, Hr. Stiftsprovst Clausen vil have foreskrevet i den Danske Stats-Kirke, og Hr. Professoren bliver ved at ignorere det og at lade som Sjælen er, at jeg har skrevet et slet Specimen i Kirke-Histories, som jeg ikke blot skal have skrevet af Hr. Professoren, men mange Utaal til, fordi jeg, ved at udgive det forsvarede Tal, forsvarede den umiddelbare Mening.

Hvortil nu disse Par Ord kan bidrage til at give Leserne Ved over Hr. Professorens og mit Mellemstændte, faaer man at see, men jeg har i det Mindste gjort mit Bedste dertil, og vil Hr. Professoren nu være ligesaa aabenhjertig og beslutte sig paa samme Urdødelighed, da trives jeg slet ikke om, at Sjælen is snart vil klare sig, om jeg end skulde have skrevet i min Formodning om Sammenhængen i Hr. Professorens Tankes Gang, hvad det kan sige, da Man i vore Dage sjældent kan se saa intelligen, at det var intet Under om haade Hr. Professorens og min Skrift har Eyret den.

Skulde især Hr. Professoren kunne besinde sig paa, hvilken enten religiøs eller historisk Sandhed, han menede, jeg i mine Dage har angrebet, da vilde han paa en Gang give et Bevis paa sin Uverrlighed og forblinde mig, ved

